

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาวะการณ์ปัจจุบันสังคมไทยมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงหลายด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และระบบเศรษฐกิจเสรี ส่งผลให้สังคมไทยได้เรียนรู้และรับเอาวัฒนธรรม ค่านิยม จากต่างประเทศเข้ามา ความเจริญทางด้านวัตถุ ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรม และประเพณีดั้งเดิมของท้องถิ่น จนทำให้เกิดช่องว่างทางวัฒนธรรม ความแตกต่างกันของวัฒนธรรม ค่านิยมบางส่วนก่อให้เกิดปัญหาตามมา เช่น ปัญหายาเสพติด โรคเอดส์ ปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ตลอดจนถึงปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการครองชีพ ฯลฯ ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ได้แผ่ขยายวงลูกกลมไปใน หมู่บ้านและชุมชน ก่อให้เกิดปัญหาของสังคม ติดตามมา

จากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้นเราอาจพูดได้ว่า เศรษฐกิจก้าวหน้า สังคมมีปัญหา การพัฒนาไม่ยั่งยืน นั่นคือ ยังพัฒนาด้านเศรษฐกิจให้ก้าวหน้ามากเกินไป สภาพด้านจิตใจกลับเสื่อมลง จิตใจคนมีความสับสน ขาดที่พึ่งทางใจ ครอบครัวที่เคยเข้มแข็งกับอ่อนแอ เกิดความแตกแยก ชุมชนหมู่บ้านที่เคยเข้มแข็งก็ตกอยู่ในสภาพเดียวกัน ปัญหาดังกล่าวเป็นเรื่อง que ทุกคนจะต้องช่วยกันแก้ไข โดยเฉพาะคนที่อยู่ในชุมชนนั่นเอง สังคมไทยแต่เดิมนั้นเป็นสังคมชนบท มีความเอื้ออาทรต่อกันสูง ปัจจุบันมีแนวโน้มเป็นสังคมเมืองมากขึ้น ลักษณะโครงสร้างและรูปแบบของครอบครัวเริ่มเล็กลง ครอบครัวไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม สถาบันครอบครัวแต่เดิมเคยมีระบบเครือญาติที่มีความผูกพันต่อกันอย่างใกล้ชิด มีความเกื้อกูล เอื้ออาทร และให้การดูแลเอาใจใส่อบรมบุตรหลานปลูกฝังวัฒนธรรมและประเพณีค่านิยมที่ดีงาม กลับอ่อนแอลง จากปัญหาวิกฤติที่ครอบครัวเผชิญอยู่ ปัญหาทางเศรษฐกิจทำให้สมาชิกในครอบครัวมุ่งทำงานเพื่อหารายได้เลี้ยงครอบครัว ผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจนี้ มีแนวโน้มที่ครอบครัวปล่อยให้เด็กอยู่กันตามลำพังมากขึ้น เนื่องจากบิดาและมารดาต้องไปหางานทำ ส่งผลให้ครอบครัวไม่สามารถทำหน้าที่ในการดูแล อบรมเด็กและเยาวชนในครอบครัวได้อย่างเต็มที่ การอยู่ร่วมกัน และความสัมพันธ์ที่อบอุ่นภายในครอบครัวเริ่มจางหาย ความผูกพัน และความเกื้อกูลกันในครอบครัวเริ่มกลายเป็นความ ห่างเหิน เป็นผลอันเนื่องมาจากความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ซึ่งบีบรัดให้สมาชิกในครอบครัวต่างต้องพึ่งตนเองมากขึ้น ขาดการดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน ทำให้ครอบครัวมีความผูกพันเอื้ออาทรกันน้อยลง ขาดความเข้าใจระหว่างคู่สมรส พ่อแม่กับลูก พี่กับน้อง หรือญาติผู้ใหญ่ในครอบครัว เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา

ความรุนแรงทั้งในครอบครัว และสังคม เด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ ถูกทอดทิ้งจากครอบครัว มีแนวโน้มสูงขึ้น ลักษณะของการทอดทิ้งมีทั้งกระทำโดยเจตนาและไม่เจตนา และมีหลายครอบครัวที่ทิ้งเด็กโดยไม่ตั้งใจ เช่น ปลอมให้ผู้อื่นเลี้ยงหรือปล่อยเด็กไว้ตามลำพังให้ดูแลกันเอง สังคมเรายังตระหนักถึงความสำคัญของเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุค่อนข้างน้อย ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในแต่ละแห่งแต่ละชุมชนนั้น ส่วนใหญ่จะโยงใยมาจากในครอบครัว ครอบครัวไม่เข้มแข็งไม่มีความรักและเข้าใจระหว่างสมาชิกในครอบครัว ไม่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทำให้ครอบครัวต้อง ล่มสลาย ลูกหลานไปเป็นปัญหาในชุมชน ผู้คนในชุมชนขาดคุณภาพ ขาดที่พึ่ง ขาดการดูแลเอาใจใส่จากสังคมรอบข้าง ทำให้สังคมประสบปัญหา ชุมชนล้าหลัง และเสื่อมถอย ขาดความรัก และความสามัคคีในหมู่คณะ ไม่มีความสุข และยั่งยืน

ในเมืองไทย มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชนบท พัฒนาสังคม และคุณภาพของคนหลายหน่วยงาน เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มูลนิธิและองค์กรภาคเอกชนต่าง ๆ ซึ่งในการทำงานที่ผ่านมาต่างฝ่ายต่างทำโดยไม่มีศูนย์ประสานงานหรือเจ้าภาพ ที่ชัดเจน เปรียบเสมือนต่างฝ่ายต่างพาย ร่องเพลงกันคนละจังหวะ เรือที่พายนั้นกวนเวียนอยู่ในอ่าง แล้วยังไม่รู้ว่าจะไม่มีเวลาที่จะโทษกันว่าใครเป็นผู้ทำร้าย แต่ต้องให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน เพื่อประโยชน์ของชุมชน และประเทศชาติในส่วนรวม การมีชีวิตที่ดีนั้นไม่ใช่เพียงแต่ว่าในส่วนตัวเราหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด จะมีเสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย และอาหารดีเท่านั้น แต่เราจะต้องช่วยให้คนในชุมชน เพื่อนบ้านของเรา มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นด้วย

องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นส่วนราชการ หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เล็กที่สุด ซึ่งอยู่ในพื้นที่ และมีความใกล้ชิดกับประชาชน เป็นกลไกของรัฐที่ดำเนินการบริหารจัดการพัฒนา และแก้ปัญหาให้กับประชาชนในระดับตำบล โดยมีบทบาทภารกิจตามกรอบอำนาจหน้าที่ ที่กฎหมายกำหนดไว้ มากน้อยขึ้นอยู่กับขนาดของแต่ละ อบต. ภารกิจและบทบาทหน้าที่ของ อบต. ต้องบริหารจัดการปัญหาและความต้องการของชาวบ้าน พัฒนาเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรม ในตำบล ในการบริหารจัดการใน อบต. ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของงานเกี่ยวข้องกับบุคลากรใน อบต. และประชาชนใน อบต. เป็นสำคัญ ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้กับประชาชนในตำบลนั้น หากมีสื่อหรือเครื่องมือในการสะท้อนปัญหาหรือถ่ายทอด แนะนำที่ดี ทำเรื่องยากให้เป็นง่าย ขจัดเรื่องทุกข์ให้อยู่อย่างมีความสุข ประชาชนมีที่พึ่งทางใจ มีผู้คอยช่วยเหลือ แนะนำแนวทางที่เหมาะสม ช่วยพัฒนาเสริมองค์ความรู้ และสติปัญญาที่ถูกที่ควรจะส่งผลให้ชุมชนและสังคมนั้น ๆ ผาสุก และยั่งยืนในที่สุด

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงปัญหาและความต้องการบริการแนะแนวและให้คำปรึกษาของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ปี 2548 จำนวน 1,050 หลังคาเรือน 4,341 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้เป็นการสำรวจปัญหาทั่วไป และสำรวจความต้องการบริการแนะแนวและให้คำปรึกษาของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา ในด้านการศึกษา ด้านการประกอบอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัญหา หมายถึง ปัจจัยหรือสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของประชาชนในตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ได้แก่ ปัญหาในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการศึกษา ด้านการสาธารณสุข และด้านอื่น ๆ

ความต้องการบริการแนะแนวและให้คำปรึกษา หมายถึง ความต้องการของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา ในเรื่องการบริการแนะแนวและการให้คำปรึกษา ด้านอาชีพ ด้านการศึกษา ด้านส่วนตัวและสังคม

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ปี พ.ศ. 2548 ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 13 ปี ขึ้นไป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ได้ทราบถึงปัญหาของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา
2. ได้ทราบถึงความต้องการ บริการแนะแนวและให้คำปรึกษาของประชาชน
3. ผลการศึกษานี้องค์การบริหารส่วนนิคมพัฒนา และองค์การบริหารส่วนอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อประกอบ การวางแผนแก้ปัญหาให้กับประชาชน และใช้เป็นข้อมูลประกอบในการพิจารณา การจัดบริการแนะแนวและให้ คำปรึกษาในองค์การบริหารส่วนแต่ละพื้นที่ได้
4. สามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบในพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนในสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนวได้